

ZGODNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

№ 38.

V četrtek 18. kimovca.

1851.

V SPOMIN

rajneiga gospod fajmoštra

Matija Vertovec.

V vinogradu Očeta
Je skerben delave bil,
Je delal mnoge leta,
Se trutil in potil.

Je delal neutrudno,
Zderžval ga ni nikdar
Ne grom, ne vreme studno,
Ne toča ne vihar.

Vinogradič ogradil
Z zeleno je mejo,
Planote pa nasadil
S terciami lepó.

Mladike je obrezal,
Jih lično poravnal,
Očedit in povezal,
Skerbno jih okopval.

De bi vinograd blagi
Se sladni sad dajal
Prihodnosti predragi,
Si vse je prizadjal.

Pa dan težave mine,
Placila pride čas,
In delave iz višine
Očetov sliši glas:

„Sim vidil dela tvoje,
„Zasluzik tvoj poznam;
„V kraljestvo pridi moje,
„Na veke ti ga dam!“ —

In delavec poneha
K pokoju gre vesel,
Ne dela več, ne peha,
Plačilo je prejel.

Vinograd seer žaluje,
Se milo joka zdaj;
Pa slavno delo sluje
Se v njem na vekomaj. — F.

Trézna bratovšina na Dobrovi.

Spisal misjonar Mat. Milharčič.

(Dalje.)

Blago na vozu se je poterlo, mož, kterimu je noge pod voz potisnilo, je vunder k sreči glavo odnesel. Poleg stoječi cestnarji, to viditi, perstopijo, voz vzdignejo ter možu na kviško pomagajo. Pa ker pijanče dnarno hranilnico iz blata pobrati hoče, se spet v graben prekucne in bankovce, ko jih je v mošnji imel, še bolj v vodo potisne. Imel je 18 gold. popirja, kteri je bil tako blaten, stergan in poškodvan, da ni bil več za nobeno rabo. Piskri, ktere je na vozu imel, so šli v šibre, vredni so bili po prerajtu ondašnjih ljudi kacic 10 do 12 gold. dobriga dnarja. Zdej vidi nesrečni pijani lončar, kteri je malo popred v kerčmi za nekoliko grošev žganja popil, škodo na vozu, vidi poškodvane, pomandrane banknote, in ko čuti še zraven tega bolečine potisnjenih odergnjenih udov, posebno pa leve noge, začne pijanče tako gerdo kleti, rotiti se in perduševati ter žugati odšlimu vozniku, da je bilo res groza in strah slišati in viditi gerdina, kako je na pomoč klical iz pekla vse hu—! In zdej gre nesrečni gerdi rogovilež namesti naprej — nazaj in domu. Pač ga je bila žena vesela, pač so ga domači in otroci z veseljem sprejeli! Zraven stoječih delavcov eni so se ti pergodbi posmehovali, drugi so pa rekli, da se mu prav godi, meni pa se je milo storilo in zdihovaje sim rekel: Oh, oh, koliko terpi blago, živina in ljudje za eniga samiga del! Ta zgodba in še več družiga, kar sim sam vidil in česar sim prepričan, kolikanj hudiga iz nesrečniga žganja izhaja, me je spodbodlo, vzdignilo, vnelo in vžgalo, da sim se z vso močjo vergel na vsako, posebej pa na pijo tolikanj škodliviga žganja in ne morem počivati, dokler naših ovc pred toliko hudim ne obvarjem, ter sim sklenil, od nezmerne pijače močnih vin tako dolgo učiti, prepričevati in svariti, dokler farmani vsih svojih kotlov žganja ne stolčejo, vsih pa-

tentov in pisem in dovoljenja žganje žgati ne stergajo in vseh žganjarskih in brinovskih steklenic (flaš) ne pobijejo in ne pokončajo, misleč, zakaj bi si ljudstvo ne pomagalo, dokler jo še čas! —

Napravil sim tedaj po dovoljenju nalaš od žganja zdelanih več keršanskih naukov, ktere sim zaporedoma doma in tudi v podružnicah in tudi ob delavnih dnevih permerjeno dajal. Začel sim per vidnih pozemeljskih rečeh, pomnivši besed ljubiga Zveličarja, kteri pravi: „Ako vam pozemeljsko povem in me ne razumete, kako bote razumeli, če vam nebeško povem.“ Govoril sim tedaj v naukih prvič od škode, ktero žganje stori na telesu. Povedal sim, de so naši starši kerpkeji in zdravši, ker žganja niso pili; — de žganje, kakor nas zdravniki učijo, zato nič tekniti ne more, ker nobeniga tečniga dela (živca) v sebi nima; — de ljudje, kteri navadno žganje pijejo, so eni blediga obličja, drugi pa, kteri so močnih vin navajeni imajo sivo-rudeče lica in nose rudeče, kot kuhan rak; — de mladi ljudje, desiravno zdravi in nar boljših let, so vunder nekako leseni, in hitro svoje ljubo drago zdravje zapravijo in v resnici veseli biti ne morejo, zakaj žganje jim nedolžno veselje kali in že tako kratko življenje, kakor mertvaške bukve dovolj spričujejo, vsako leto jih namreč v nar boljši dobi odmerje, ko bi lahko še živeli; — de žganjopivci ne le boleajo sami, temuč tudi slabe in nezdrave otroke imajo, in tako gre kuzna boleznin od roda do roda, in otroci pregreho svojih staršev nosijo, po železnici v grob hitijo; — da je človek po žganju po dnevi zaspan, po noči pa mirno spati ne more; — de starši otrokam bridko žalost napravljajo in poslednjič golo nesrečo zapustijo. Poglejte! sim rekel, koliko se zraven tega še družiga hudiga stori, kako se pijanci pretepljejo, kolnejo in sovražijo, kako se razvujzdanost množi, kako kupčija in barantija v zgubo gre, barajte, ali ni v ječah nar več pijancov? — Od škode, ktero nezmerno žganje na telesu in na vidnih rečeh stori, sim prestopil na nauk od škode, ktero žganje na duši napravi, ktera je še večji. Žganje človeku odvzame pamet, oslabi spomin, serce popači, in vse dušne moči pokoplje, človeka poživini! — Vse to smo z zgledi poterdili.

(Dalje sledi.)

Znaki ali znamenja svetnikov na podobah.

(Dalje.)

Ss. Peter in Pavel, aposteljna. S. Peter ima ključce, ker mu je Jezus ključce, to je viši oblast v svoji cerkvi izročil; s. Pavel ima meč, ker med tem, ko je bil s. Peter z glavo navzdol križan, je bila s. Pavlu glava z mečem vzeta po povelji cesarja Neronu.

7. Svetniki v malim serpanu.

S. Urh, škof. Njegovo posebno znamenje je riba. Ko sta namreč s. Urh Avgušurški, in s. Konrad Konštanski škof neki četertik vkupej večerjela, sta se toliko zamislila v svetih pogovorih, de nista čutila, ko se je že dan zaznal. Tu pride poslanec s poročilom od bavarskiga vojvoda; s. Urh mu da kos mesa, ktero je bilo še na mizi, ne misleč, de je že petik. Hudobni služabnik meni v tem priložnost najti, sveta moža pri svojim gospodu zgrajati; hoče tedaj kos mesa v spričevanje pokazati, pa v svojo sramoto prinese v ribo spreminjeno meso na dan.

Ss. Mohar (Hermagora) in Fortunat, marternika. S. Mohar, prvi škof v Ogleji, ima v roki bukve, to je evangeli, ki ga je prejel od s. Marka, svojiga učenika; s. Fortunat njegov diakon mu je tovarš, ker sta vkupej življenje za Kristusa dala pod mečem.

S. Marjeta, devica in marternica. V roki ima križ, in pod seboj drakona, grozovito pošast. Ko je bila namreč v ječi, se ji satan prikaže v podobi strašne kače, ter jo hoče požreti; sveta devica spozna zapeljivca, stori s. križ nad njim, in zginil je, ona pa je bila potolažena in njene rane so bile ozdravljene. Tako je pripoved legende; nekteri menijo pa, de, kakor pri s. Jurji, drakon pomeni sploh skušnjava, ktero je s. Marjeta s pomočjo Kristusovo premagala, in je častito krono dosegla. (Dan s. Marjete je po naši pratki 12., v rimskim martirologii pa 20. mal. serpanu; čudno je, de mnoge svetnike naše pratike vse drugač postavljajo, kakor pa rimski martirologii ali škofijski direktorii ali kalendri; to lahko zmešnjave dela.)

S. Aleš, spoznovavec. Pod stopnicami (šten-gami) leži; v ženitvanski noči je namreč zavoljo Boga skrivaj hišo in nevesto zapustil, in v daljnih deželah pobožno živel; čez nekaj časa se je spet v Rim povernil, in oče ga je v hišo sprejel, kjer je neznan v hramu pod stopnicami sveto življenje sklenil.

S. Elija, prerok. Ognjeni voz ga skaže, v kterim je bil od zemlje vzet.

S. Marija Magdalena, spokornica. Posodo z dišavami ima, s kterimi je Jezusa mazala, in lase razčesane, s kterimi je njegove noge brisala.

S. Jakop, starji, apostelj. Podoba romarja ima, namreč suknjo prepasano, in kratik plajšik čez rame, in školjke (mišeljne) na njem, in palico dolgo. To kaže nekaj na daljne njegove apostolske pota, nekaj pa na slevito božjo pot pri njegovim grobu v Komposteli na Španskim; školjke pri romarjih kažejo ravno daljno pot, na kterih so pri morji take stvari nabrali.

S. Ana, mati Marije device. Poznati je na tem, de ima zraven sebe sveto dete Marijo, ktero uči iz bukev s. Pisma.

S. Kristof, marternik. Drevo derži v rokah in dete Jezusa ima na rami, kakor de bi ga nesel čez vodo. To je bolj po priliki vzeti; ime Kristof, prav za prav Kristofor, pomeni po greškim človeka, kteri Kristusa nosi; in nosil ga je s. Kristof po veri v sercu, in ga je tudi nosil po sveti, ker ga je serčno oznanoval; voda ali morje je podoba nevarniga sveta. Delal je tudi čudeže, med drugimi je palico svojo v zemljo vtaknil, in je ozelenela.

S. Ignaci Lojolski, vstanovitelj reda Jezusoviga. Znamnje njegovo je ime Jezusovo; po tem svetim imenu je namreč sam svoj novi red imenoval, in na to sveto ime je pogosto klical, in vse svoje dela obračal.

8. Svetniki v velikim serpanu.

S. Peter v verigah (ketinah). To je spomin na oboje ječo aposteljno, v Jeruzalemu pod kraljem Herodežem, in v Rimu pod cesarjem Neronam. Ko je cesarica Evdokija Jeruzalemsko verigo papežu Sikstu III. prinesla, je on tudi rimsko pokazal, in glej! čudno sto se zdaj obe v eno strenile. Mnogi čudeži so se nad temi verigami godili, in cesarica je dala cerkev sv. Petra v verigah v rimskim mestu zidati.

Spomin cerkve Porcijunkule. Ta cerkev je v Asisii na Italijanskim, v domačii s. Franciska Serafskiga; v njej je sveti mož po pripovedi tisti posebni odpustik od Kristusa sprosil, kteri se v cerkvah njegoviga reda 2. vel. serp. zadobiti zamore. Znamnje tega dneva ste dve roki križem djane, ker je s. Francisk navado imel s tako prekrižanimi rokami moliti.

S. Dominik, vstanovitelj miniškiga reda. Viditi je na prižnici (kanceljnu), ko božjo besedo oznanuje; zakaj on sam je z oznanovanjem keršanskih resnic veliko krivovercov spreobrnil, in tudi namen njegoviga

noviga reda je oznanovanje božje besede. Večkrat ima tudi pesa z gorečo plamenico (baklo) pri sebi; njegovi materi se je namreč pred porodom sanjalo, da bo imela pesa, kateri bo s plamenico ves svet zažgal; to je pomenilo, koliko de bo on in njegov red za razsvetljenje in podžganje sveta storil.

S. Osvald, angleški kralj in marternik. V roki derži jabelko, in na njem golobca s perstanom v kljunčici. Legenda namreč pové, da je sveti mož, ko je samoto zapustiti, in namesti umersiga brata na kraljevi sedež priti imel, golobca s perstanom poslal do izvoljene neveste; golobcu je čez vodo letečimu perstan iz kljunčice padel, vonder naglo ga je poprijel, preden se je vtopil, pa od straha je beli golobčič črn postal. Prav za prav s. Osvald svoji nevesti ni samo zastave pozemeljske zaroke poslal, ampak dal ji je zagotovljenje nebeške ženitnine, ker je njej in njenimu očetu k luči svete vere pripomogel.

S. Afra, spokornica, marternica. Kaže se na goreči germadi, ker je bila zavoljo stanovitnosti v veri živa sožgana.

S. Lavrenc, levit in marternik. Njegovo znamenje je železin roš, na katerim je bil zavoljo zvestiga spoznavanja Jezusove vere sožgan, ter je še z veselimi smehom trinogu ponujal, rekoč: Zdaj odreži in jej, zadosti je pečeno.

S. Klara, opatica iz reda s. Franciška perva. S. rešnje Telo v monštranci se kaže pred njo; ko so namreč enkrat Saraceni ali muhamedanski Arabljani njeni kloster v Asisii napadli, se je svetnica dala k vratam nesti, pred seboj s. rešnje Telo, in je goreče v Jezusa klicala; kar je strah sovražne trupe prepadel, zbežale so, in s. Klara s svojimi nunami je bila rešena.

S. Rok, spoznavavec. Kužno rano kaže na kolenih, ker je v strežbi bolnikov sam bolezin nalezal; in pesiček je zraven njega s kruham v gobčiku, ker mu je nespametna stvarca živež nosila v gojzd, ko so ljudje svetiga moža preč pahnili; obleka njegova je romarska, ker je na božjo pot v Rim šel, na kateri poti je obilno del usmiljenja bolnikom skazal, tudi sam zbolet.

S. Bernard, cerkveni učenik in ustanovitelj miniškiga reda. Njegovo znamenje je križ s sulico, gobo in žebli Gospodovimi; obilno je namreč terpljenje Kristusovo premišljeval in od tega pisal.

S. Jernej, apostelj. Nož ima v roki in kožo; terpel je namreč za Kristusa v Armenii, na križ je bil razpet, in živimu je bila z nožem koža oderta.

S. Avguštín, škof in cerkven učenik. Angelčik z žlico mu je na strani. Ko je namreč sveti učenik enkrat pri morji gredoč skrivnost s. Trojice globoko premišljeval, je vidil dečka (bil je angel) morsko vodo z žlico v jamico devati. S. Avguštín gleda na videz otroško igro, in praša, čemu de to dela; odgovori mu dečik: To veliko morje hočem v malo jamico spraviti. Ko se sveti mož na to čudi, mu dečik reče: Pred bom jest veliko morje v malo jamico djal, kakor boš ti skrivnost s. Trojice preiskal.

S. Janeza glava. Glava na skledi pokaže, kako je bila po želji Herodiade s. Janezu Kerstniku na povelje kralja Herodeža glava vzeta, in hudobnici dana, in to sicer v plačilo za ples Herodiadne hčere.

Angel varh. Dete ima zraven sebe; to je duša, kateri angel pot v nebesa kaže, in jo na potovanji življenja spremlja in varuje.

9. Svetniki v kimovcu.

S. Tiln (Egidi), pušavnik in opat. Košuta mu je v znamenje, ker ga je po božji naredbi ta žival več let s svojim mlekom v pušavi živila.

S. Rozalija, devica. Cvetlice ima v rokah, in cveteč venec iz rož in lilij na glavi; rože pomenijo njeno gorečo ljubezin, lilije neomadežvano devštvo; iz ljubezni do Gospoda je namreč kraljevo hišo v Palermu na Siciliskim otoku zapustila, in v samotni votlini sveto in čisto živela.

Sa. Feliks in Regula, marternika. Ko jima je bila zavoljo vere glava odsekana, sta vsak svojo v rokah še štirideset ur naprej nesla od mesta Turika (Ciriha); tedaj sta viditi z glavama v rokah.

S. Notburga, pobožna dekla. Kaže se v kmečkiki obleki, s serpam v roki ali nad seboj. Ko je namreč službo v Rotenburškem gradu na Tirolskim zapustila, kjer pri novim gospodu ni mogla več toliko rezežem pomagati, se je k nekemu poštenimu kmetu v deklo ponudila; izgovorila si je to, da o delopustih (dnevi pred praznikom) sme z zvonicam večernice od dela nehati in moliti. Ko jo enkrat kmet o žetvi še dalje delati sili, je v Boga zaupajoč serp kviško vergla, rekoč: Ako je božja volja, de smem od dela nehati, naj serp v zraku obvisi. In glej serp je res v zraku obvisel.

S. Evstahi, marternik. Znamnje njegovo je jelen s podobo križa med rogmi; ko je bil še namreč malikovavec, in je enkrat na lovu zverino preganjal, se mu zdajci pokaže jelen na griči s svetlim križem med rogmi; to ga je obudilo se h keršanski veri spreobrniti.

S. Matevž, apostelj in evangelist. Njegovo znamenje so evangeliške bukve in podoba angela ali prav za prav človeka zraven; to je od tod, ker po razlaganji s. Hieronima evangeli z bukvami rodu Jezusa Kristusa začne, in razlaga, kako je božji sin človek postal. Včasih ima tudi sulico v roki, ker je s sulico preboden življenje za Gospoda dal.

S. Rafael, veliki angel. Zraven sebe ima mladiga Tobija z ribo, pred ktere žrelam ga je rešil.

Sa. Kozma in Damian, marternika. Posode zdravil imata v rokah, ker sta bila zdravnik, in sta bolnike zraven še bolj s čudeži, kakor s svojo umetnostjo zdravila.

S. Mihael, veliki angel. Obleko vojaško ima ker je poglavar nebeške vojske, in se je bojeval s Satanam; ognjen meč derži v roki, s katerim je hudobne anđele z nebes pregnal; vago ima v drugi roki, na kateri, kakor pravijo duše vaga, to je, jih pred sodnika spremlja, in ondi za njih dobre in hude dela pričuje.

S. Hieronim, mašnik in cerkven učenik. Leva ima zraven sebe, ker je pri Betlehemu v samotni prebival, kjer so levi slišati; trobenta se nad njim od neba glasi, ker se mu je zmirej zdelo, da sliši trobento sodniga dne; s kamnam se na persi terka, ker se je v hudih skušnjavah tako povdarjal, rekoč: Zanesi, Gospod!

10. Svetniki v kozopersku.

S. Francišk Serafski, ustanovitelj miniškiga reda. V rokah ima podobo križaniga Gospoda, ker se je posebno rad v premišljevanji terpljenja Kristusoviga mudil. Na rokah in nogah se mu kažejo znamenja Gospodovih ran, in včasih je pred njim Kristus na križi; v prikazni so namreč enkrat, ko se je bolj globoko v premišljevanji terpljenja Kristusoviga vtopil, iz petih Kristusovih ran kervavi žarki sunili, in na životu s. Franciška za vselej znamenja zapustili.

S. Dionizi, škof in marternik. Glavo ima v rokah, ker jo je, ko mu je bila v Parizu odsekana, še v rokah nekaj časa naprej nesel.

S. Terezija, devica iz reda Karmelskiga, kateri nosi rijavo ali černo kuto in bel škapulir. Njeno posebno znamenje je serce z gorečo pušico presunjeno;

v prikazni je namreč vidila angela, ki je z ognjeno puščico njeno cerce prederl, in od tod je bila v ljubezni božji vsa vsa vneta.

(Dalje sledi.)

Nekaj Voltairoviga.

Zavoljo perviga svojiga spisa „Oedip-a“ in potlej „Satyre“ je bil ta malopridnež v tamnico veržen, pa hitro spuščen. Desiravno mu je zabavljanje že mnogo grizenja in telesno strahovanje natvezlo, se mu vendar ni mogel odpovedati. Neki njegov dobitnik, kterimu je ta grintovec dobitnost z grenkimi zabavljicami (satirami) povračeval, ga je v svojo hišo pervabil, in ga je dal dobro nahlistati. Nekaj podobniga se mu je dogodilo ko je neko gospodično zasmehoval; ona ga je dala vjeti in zapreti, kjer se je mogel ob suhim kruhu postiti in je vsak dan šiban bil. Ko je mislila, de se mu je njegova zabavljiva (satiriska) kri ohladila, ga ukaže na rokah in nogah zvezaniga na polje odpraviti. Nekimu prijatelju, ki mu je svoj rokopis v pretresanje zročil, je zaupanje s tem povernil, de je njegov rokopis pod roko nekemu tiskarju za 200 louis d'orov prodal. Tudi pruskimu kralju Frideriku je bil pri svojim odhodu iz Berolina nekaj spisov ukradel. Friderik, razkačen nad tem modroslovskim tatam, pošlje za njim nekiga stotnika, kteri ga je v majnskim Frankobrodu dohitel, ga dal po kraljevem ukazu zdravo nakrišpati in potle zapertiga perderžati, de so ukradene reči peršle iz Lipskiga lastniku v roke. Pomljiivo pri tem je, de je Voltair mogel plačan-list za prejete batine napisati. — Ta gerdin se je bil zaklel, de bo vse svoje življenje v to obrnil sveto vero zatreti. To je bil res dopolnil, pa sv. vera ni poginila, ampak on je poginil, de je bilo strah in groza! Njegov zdravnik Trouchin prica, de je on rjul, strašno pogerkoval in civilil, ter z besedami: „Zapušen si od Boga in od ljudi“ nesrečno dušo izdihnil. Taciga zanikerneža in zaverženca so toliko povzdigovali, in ga ne mara še kdo čisla: „Ecce quem colebatis!“

Razgled po kersanskim svetu.

Pravo nedeljsko oblačilo. Nekoliko obožana mestnjanka je svojo lenobo v obiskovanji božje službe zagovarjala, rekoč: Nimam prazniškiga oblačila, de bi mogla v cerkev iti. Odgovori ji pa pobožin in goreč božji služabnik: To je prazno izgovarjenje! Poglej, rečem ti: Bog vidi raji solzo v očesu, kakor belin (deman) na perstu. In solz vendar tudi imaš, desiravno ti prazniškiga oblačila manjka. T.

Galicija. Vse je tukaj veselo, de je čast. gosp. Jožef Alojzi Pukalski v škofa Tarnovskega od Njih veličanstva izvoljen. Tamož, rojen v l. 1798 v Tešnu na avstrijski Slezii, v l. 1821 v mašnika posvečen, je bil napred kaplan in potlej fajmošter v Vilanovicah, in potem dehant v Saibušu. Pobožnost, učenost in spretnost v mnogih opravilih, ki jih je v svoji in v družih dehantijah srečno izpeljal, so ga njegovim duhovnim in deželskim prednikom perkupile. Že se govori od ljudskih misijonov, od eksercicij mašnikov in od konferencij, ki jih misli v svoji škofi vpeljati. Veselje, ki ga verni tarnovske škofije nad tim svojim novim pastirjem imajo, se je prav vidilo 28. vel. serp. t. l. Komaj namreč se je v Saibušu izvedilo, de je Njih veličanstvo 31. mal. serp. tga moža v škofa izvolilo, že mu je 28. vel. serp., ko je ravno iz toplice imel domu

priti, velika truma ljudi vsih stanov naprot peršla, ga častito sprijeti. V imenu zbrane duhovšine ga je pozdravil pričujoč Čaniski tehant Franc Tureček v latin-skim jeziku pred mestam, in pridši po dokončani zahvaljeni pesmi in molitvi iz farne cerkve na svoj dom, zasliši on drugo veselo pozdravljenje od tarnovskega kapitela, ki ga je dozidajni škofijski administrator Franc Slosarčik mu tudi po latinsko izrekel.

Slezija. Iz Galicije poklicani Jezuiti imajo že od 12. mal. serp. po Slezii po mnogih krajih obhodnice ali duhovne vaje. Njih vodnik je neki glasovitin O. Znarski, kteri je od 1814. leta v Moskvi bil.

Česko. V Pragi je zopet nekaj ljudi nizkiga stanu (proletarjev) katoliško vero zapustilo in h Košutovim Husitam prestopilo. — Program eniga gimnazija na Českim naznani, de se bo prihodno leto Herbartova logika in psihologija ondi učila!

Ogersko. Korar Danielik pride zdaj iz ječe, v katero je bil od deželne oblasti djan za to, ker je v svojim časniku „Religio és Nevelés“ se pertožil, de je bila letas na dan s. rešn. Telesa v Peštu pridiga v nemškem in ne v madžarskim jeziku, v kterim se je perčakovala. Danielik ne bo več tga časnika vredoval, kteri je tudi že nehal izhajati. To je velika škoda za ogerske katolčane; ta časnik je bil edini glas katoličanstva. Vsi drugi dnevniki na Ogerskim so v nekatoliških rokah!

Heidelberg. V augustanski allg. Zeit. hvali nekdo sad, ki ga je ljudski mision v vel. serp. t. l. v tim mestu pernesel, in pravi, de noben katolčan, ako hoče svoji cerkvi zvest ostati, ti stari napravi nasprotovati ne more.

V Nerrieden-u pri Ansbahu so 6. t. m. trije Jezuiti iz Insbruka pričeli duhovne vaje.

Insbruk. 21. uniga mesca so dali prečastitljivi knez in škof pastirsk list na svitlo, v kterem se posebno čez brezbožno tiskarijo pertožijo, in svare zlasti pred Grajskim „Urchristenthumam.“ potlej pa tudi stežkim sercam žalujejo čez zmote domačiga (tirolskega) natiskarstva, ter očitno pohujšljivost časnikov „Insbrucker Zeitung“ in „Harfe und Zitter.“ Lejte per ljudstvih, — pravijo dalje —, ki so že stoletja od katoliške cerkve odločene, se zopet obuduje spomin na to ljubo Mater, pogosto se v cerkev nazaj vračajo. Torej deržimo se je toliko zvestejši, in ohranimo sv. vero — predragi žlahtni kamen v častitljivi kroni Tirolskega! itd.“

V Lincu perzidujejo zdaj Jezuiti k svojimu dozidajnimu stanovanju, kjer je škofijsko semeniše mladenčev, ki hočejo kdaj duhovni biti, pod njih varstvom, novo poslopje, ki je 32 čevljev dolgo in bo prostor za 100 rejencov imelo. Misli se, de bojo Jezuiti tukaj privatni gimnazij imeli.

Laško. V „Volkshalle“ se piše iz Rima, de naznanila nemških dnevnikov zastran obilnih pregnanstev, samovoljnosti policije i. t. d., kakor dan na dan pišejo so ali naravnost zmišljene, ali pa popolnoma presiljene. Take naznanila izvirajo namreč nar več iz Sardinskiga, ki je pa Rimu sovražno, in celo „zmérni“ se očitno poganjajo za protestanstvo. Iz tacih listov zajemajo nemški časniki, in jim ne pride v misel: „audiatur et altera pars.“

Zmés.

* Na Švajcarskim je protestanško-prekucovavska vlada te leta 37 pobožnih redov odpravila in njih premoženje pograbila.

* G. Anton Buhmsjer, rojen v Waidhofnu na Ipsi 1770, v l. 1843 pa v Šent-Poliškiga (St. Pölten-skiga) škofa izvoljen, je 2. t. m. umerl.